

— розроблення методу скороченого опису нерівноважних процесів у квантових системах багатьох частинок, його застосування під час реалізації низки актуальних завдань статистичної фізики;

— узагальнення методу скороченого опису на системи зі спонтанно порушеною симетрією, встановлення асимптотичних властивостей функцій Гріна;

— розв'язання фундаментальної проблеми статистичної фізики — побудови нерівноважної крупноструктурної ентропії системи частинок із взаємодією, доведення симетрії кінетичних коефіцієнтів;

— розвиток і узагальнення фермі-рідинного підходу для опису надплинних станів квантових систем, його застосування для дослідження надплинності і фазових перетворень у ядерній матерії.

С.В. Пелетмінський — автор і співавтор понад 220 праць, серед яких 6 монографій. Він приділяє багато уваги підготовці молоді зміни дослідників. Протягом 48 років

читав курси лекцій у Харківському національному університеті ім. В.Н. Каразіна. Він організатор міжнародних наукових конференцій зі статистичної фізики, квантової електродинаміки, член редколегії серії «Ядерно-фізичні дослідження» часопису «Питання атомної науки і техніки», протягом багатьох років належав до редколегії «Українського фізичного журналу». Його вихованці захистили 12 докторських і 20 кандидатських дисертацій.

С.В. Пелетмінський — лауреат двох Державних премій України в галузі науки і техніки (1986, 1996), премій НАН України ім. К.Д. Синельникова (1978), ім. М.М. Крилова (1986), ім. М.М. Боголюбова (2002). У 1998 р. ученому присвоєно почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України».

Наукова громадськість, колеги, друзі щиро вітають Сергія Володимировича з ювілеєм, зичать довгих років життя, невичерпної енергійності, нових творчих обривів.

60-річчя

академіка НАН України О.О. КОНОВАЛЕНКА

27 лютого виповнилося 60 років відомому вченому в галузі астрофізики і радіоастрономії академікові НАН України Олександрю Олександровичу Коноваленку.

О.О. Коноваленко народився в 1951 р. у м. Харкові в родині службовців. Вищу освіту отримав за спеціальністю «радіотехніка» у Харківському інституті радіоелектроніки, який закінчив із відзнакою в 1973 р. Упродовж 1973–1985 рр. працював в Інституті радіофізики й електроніки АН УРСР. У 1984 р. захистив докторську дисертацію. З 1986 року Олександр Олександрович пра-

цює в Радіоастрономічному інституті НАН України, де подолав шлях від провідного наукового співробітника до керівника відділення низькочастотної радіоастрономії та заступника директора з наукової роботи.

До основних фахових інтересів О.О. Коноваленка належать низькочастотна радіоастрономія, фізика міжзоряного середовища, атомна радіоспектроскопія, методи високочутливих і завадостійких радіоастрономічних досліджень. Він першим у світі виявив у космічному просторі декаметрове випромінювання збуджених атомів вуглецю в

рекомбінаційних лініях гранично низьких частот, що відкрило нові можливості в діагностиці міжзоряного середовища і допомогло вченому розробити реалістичну модель фізичного стану міжзоряного світу. Під його керівництвом було виконано великий обсяг комплексних спостережень низькочастотного випромінювання різноманітних об'єктів Усесвіту, що дало змогу виявити нові фізичні ефекти, явища, зміцнити позиції України в цій актуальній галузі фундаментальної науки.

Учений був одним з ініціаторів і провідних творців програми комплексної модернізації апаратних засобів створеного в Радіоастрономічному інституті радіотелескопа УТР-2 з використанням найсучасніших інформаційних технологій, новітньої елементної бази. Завдяки його особистому внеску в реалізацію програми УТР-2 став найдосконалішим декаметровим радіотелескопом у світі, завдяки чому наша країна посіла провідне місце в ділянці низькочастотної радіоастрономії. Разом із системою інтерферометрів УРАН цей радіотелескоп включено до переліку наукових об'єктів, які становлять національне надбання України, а О.О. Коноваленко — головний хранитель цих об'єктів.

Олександр Олександрович організував широке міжнародне наукове співробітництво з провідними радіоастрономічними устано-

вами Росії, США, Франції, Австрії, Голландії, Німеччини, Швеції, Індії. На радіотелескопі УТР-2 за участю закордонних дослідників виконано велику кількість міжнародних проектів, передбачених міжнародними договорами, грантами наукових фондів.

О.О. Коноваленко — визнаний лідер заснованої академіком НАН України С.Я. Брауде харківської наукової школи низькочастотної радіоастрономії.

Науково-організаційна діяльність ювіляра розгортається в багатьох напрямках. Він заступник академіка-секретаря Відділення фізики й астрономії НАН України, член низки спеціалізованих учених рад із захисту дисертацій, голова експертної ради з астрономії ВАК України, радіоастрономічної комісії Українського комітету радіосоюзу, член Міжнародного астрономічного союзу, Європейської астрономічної спілки, заступник головного редактора журналу «Радиофизика и радиоастрономия».

Досягнення О.О. Коноваленка відзначені Державною премією СРСР, Премією імені С.Я. Брауде НАН України. Науковця вдостоєно високого звання «Заслужений діяч науки і техніки України».

Наукова громадськість, колеги, учні щиро вітають Олександра Олександровича з ювілеєм, зичать міцного здоров'я, творчої наснаги, довгих і щасливих років життя.

60-річчя члена-кореспондента НАН України О.Б. ПОЛОНСЬКОГО

23 лютого виповнилося 60 років відомому вченому в галузі океанографії, геофізики, кліматології членові-кореспондентів НАН України Олександру Борисовичу Полонському.

О.Б. Полонський народився в 1951 р. у с. Паратунка Камчатського краю в сім'ї військового лікаря. У 1973 р. з відзнакою закінчив Одеський гідрометеорологічний інститут за фахом «океанологія» і був на-